

Съобщение за пресата

Люксембург, 23 септември 2021 г.

Подкрепата от ЕС за реформи в Украйна не е довела до ефективни резултати в борбата с корупцията на високо равнище

В публикувания специален доклад на Европейската сметна палата (ЕСП) се посочва, че въпреки действията на ЕС корупцията на високо равнище и обсебването на държавата все още са широко разпространени в Украйна. ЕС се опитва да се справи с корупцията в Украйна като хоризонтален приоритет; тя е насочила средства и усилия чрез различни сектори – от конкурентната среда до съдебната система и гражданското общество. Одиторите считат обаче, че подкрепата и въведените мерки не са довели до очакваните резултати.

В продължение на повече от 20 години ЕС подкрепя Украйна в програмата ѝ за реформи. Борбата с корупцията, която е основна пречка за развитието на всяка държава и противоречи на ценностите на ЕС, е неразделна част от тази подкрепа. Корупцията на високо равнище и обсебването на държавата са ендемични в Украйна; освен че възпрепятстват конкуренцията и растежа, те вредят и на демократичния процес. Всяка година в резултат от корупцията се губят десетки милиарди евро. Европейската комисия, Европейската служба за външна дейност (ЕСВД) и консултативната мисия на ЕС се опитват да намерят решение на този проблем, като подкрепят различни реформи с цел укрепване на принципите на правовата държава и борба с корупцията в Украйна.

ЕС отдавна е наясно с връзките между олигарсите, високопоставените служители, политиките, съдебната система и държавните предприятия. Въпреки това одиторите отбелязват, че ЕС не е разработил целенасочена действаща стратегия срещу корупцията на високо равнище. Така например незаконните финансови потоци, в т.ч. изпирането на пари, се разглеждат само в ограничена степен. Въпреки това ЕС е подкрепил редица антикорупционни реформи и дейности в Украйна. В повечето случаи степента на подкрепа зависи от изпълнението на известен брой условия. Комисията обаче често тълкува тези

Настоящото съобщение за пресата има за цел да представи основните послания на специалния доклад, приет от Европейската сметна палата. Пълният текст на доклада е публикуван на eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

изисквания твърде свободно, което води до прекалено положителни оценки. Одиторите посочват като пример безвизовата система. Функционирането на тази система не е било преразгледано, въпреки че две от трите условия за подкрепа от ЕС не са били изпълнени.

„Въпреки различната подкрепа, която ЕС е предоставил на Украйна, олигарсите и частните интереси продължават да подкопават принципите на правовата държава в Украйна и да застрашават развитието на страната“, заяви Юхан Партс, членът на Европейската сметна палата, отговарящ за доклада. *„Украйна се нуждае от целенасочена и ефикасна стратегия за справяне с влиянието на олигарсите и за намаляване на обсебването на държавата от частни интереси. ЕС може да играе много по-важна роля, отколкото досега.“*

Помощта от ЕС на място е постигнала само ограничени резултати. Подкрепата за борбата с антиконкурентните структури и поведение е съсредоточена върху корпоративното управление и привеждането на украинските закони в съответствие с нормите на ЕС. С изключение на безвъзмездната финансова помощ за независими медийни източници и активисти, подкрепата на ЕС не е насочена към идентифициране на големи корупционни схеми с участието на публични предприятия. Но тъй като голям брой дружества в Украйна представляват корумпирани монополи или олигополи, одиторите твърдят, че ЕС е трябвало да предприеме по-директни действия за премахване на пречките пред свободната и лоялна конкуренция.

Подкрепата на ЕС за съдебната реформа също не е довела до достатъчно резултати. Въпреки това проектите на ЕС и помощта за изграждане на капацитет са спомогнали за изменението на конституцията на Украйна, както и на голям брой закони. Одиторите посочват също така, че е било подкрепено и създаването на нов Върховен съд. Тези постижения обаче са постоянно изложени на риск, тъй като се правят многобройни опити за заобикаляне на законите и за отслабване на реформите. Това е довело до сериозни пречки, които действията на ЕС не са успели да смекчат.

По подобен начин, основните институции за борба с корупцията, чието създаване е било подкрепено от ЕС, все още се затрудняват да постигнат осезаеми резултати. Цялата система за разследване, наказателно преследване и съдебно решаване на дела за корупция по високите етажи на властта е твърде нестабилна. Въпреки че Висшият съд за борба с корупцията е започнал да постига обещаващи резултати, неговата ефективност, независимост и устойчивост редовно се поставят под въпрос. Друг пример за това е Националното бюро за борба с корупцията. Въпреки че политическата подкрепа от ЕС да е помогнала за поддържане на функционирането и независимостта на този орган, ведомството е изложено на постоянна заплаха и неговите решения зависят от фактори като прокурорите и службите за криминалогичен анализ. Одиторите предупреждават, че ако една брънка в институционалната верига е слаба, то цялата верига не може да функционира правилно.

Обща информация

Украйна е част от Източното партньорство на ЕС и се ползва от Европейския инструмент за съседство, чието прилагане е обусловено от спазването на принципите на правовата държава. От 2014 г. насам Европейската комисия е поела задължения в размер на около 5,6 млрд. евро за програми за макрофинансова помощ (МП) и 2,2 млрд. евро за програми

за подпомагане. Освен това Комисията гарантира заеми от Европейската инвестиционна банка в размер на 4,4 млрд. евро. ЕС е най-големият донор на Украйна.

Специален доклад № 23/2021 „Намаляване на корупцията на високо равнище в Украйна — въпреки предприетите от ЕС няколко инициативи не са постигнати задоволителни резултати“ е публикуван на уебсайта на ЕСП (eca.europa.eu) на 23 езика на ЕС.

По-късно през годината ЕСП ще публикува и доклад относно подкрепата от ЕС [за върховенството на закона в Западните Балкани](#).

ЕСП палата представя своите специални доклади пред Европейския парламент и Съвета на ЕС, както и пред други заинтересовани страни, като националните парламенти, бизнеса и представители на гражданското общество. По-голямата част от препоръките, отправени от ЕСП в нейните доклади, се изпълняват.

Лице за контакт в пресслужбата

Пресслужба на ЕСП: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu - тел.: (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu - тел.: (+352) 691 553 547